

L'amor entre generacions: adolescència i vellesa

EVA MARTÍNEZ ESCOBOSA

Mercè Roca és una escriptora amb una llarga trajectòria literària i amb uns vint-i cinc llibres publicats —entre els quals destaco *Com un miratge* (1988), novel·la juvenil que em va captivar durant la meua adolescència— i guanyadora de premis tan importants com el Víctor Català (1985), el Josep Pla (1986), el Sant Jordi (1992) i el Ramon Llull (2000). Actualment és candidata a l'alcaldia de Girona per ERC a les eleccions previstes per al 2015.

Aquesta novel·la està dirigida al lector juvenil, i arriba al cor per la seva tendresa. S'hi percep un gran domini de la llengua, amb un ampli vocabulari, variants dialectals, frases fetes i diverses expressions per a cada personatge. És fàcil i ràpida de llegir, irònica i molt divertida.

S'inicia amb el viatge de tres personatges que pertanyen a dues generacions ben distintes per la diferència d'edat: l'adolescència i la vellesa, l'avi Genís, el seu nét Albert i la seva com-

panya de classe, la Neus. Durant el transcurs de l'obra sorgirà l'amor entre ells. Tots tres emprendran una llarga cursa d'obstacles, durant tres dies, a la recerca de la senyoreta Isabel Vallès, un amor de joventut de l'avi Genís. El periple els trasllada de Girona a Gandesa, de Gandesa a Tremp i de Tremp a Girona, en un 4L antic i reparat per l'Albert, que estudia mecànica, i en el qual ha posat a la pràctica els seus coneixements a fi de posar-lo en marxa.

Es percep una evolució dels sentiments de l'Albert envers el seu avi: al principi, de ressentiment, perquè no entén els seus pensaments, però després donarà suport a la seva il·lusió de retrobar un antic amor i sabrà guardar-ne el secret als seus pares. Resultarà una aventura que tindrà mil revolts per les peripècies en què es veuran immersos durant l'intens trajecte.

L'escriptora defensa la cultura com a base de l'Estat del benestar, que ens ajuda a ser més feliços i més cultes.

ROCA, Maria Mercè

Mil revolts

Premi Barcanova de literatura infantil i juvenil 2012
Editorial Barcanova
Barcelona, 2013. 192 p.

Tot i ser una novel·la juvenil, la recomano a tots els públics perquè mostra una relació intergeneracional entre un avi i un nét que comparteixen una bonica història d'amor plena de sentiments, molt humana i que s'apropa al lector.

Josep Maria Corredor, el lluitador que no va

XAVIER CORTADELLAS

Ja hem fet tard per recordar els primers cent anys de Josep Maria Corredor. Per sort, Francesc Montero i l'editorial Acontravent han ajuntat esforços per publicar *Contra la valoració de la mediocritat*, un llibre en què el recull d'articles de Corredor, en total divuit, ordenats cronològicament de 1946 a 1980, ve precedit per la presentació que ens en fa Montero. No deu ser casual que el primer d'aquests articles es tituli «Sobreviure» i que fos publicat a *Germanor*, una de les grans capça-

leres catalanes de l'exili. I no sorprèn perquè, justament, Corredor va tenir prou força per sobreviure a l'exili, però no per adaptar-se a les renúncies de la transició. Va suïcidar-se a Perpinyà el 1981.

A l'últim article de tots, «Carles Riba a l'exili», publicat al diari *Avui*, Corredor comença recordant un dia de l'hivern del primer any de l'exili a Montpeller, en què Carles Riba i ell, entre altres exiliats catalans, van anar a comprar il·legalment deu quilos de faves seques. Corredor ho aprofita

per presentar-nos els dubtes ètics del nostre gran hel·lenista i la seva incapacitat per assumir la tragèdia col·lectiva que estaven vivint: ho contrasta amb la profunditat amb què comprenia les tragèdies gregues. Sense escriure-ho explícitament, però, compara la seva actitud amb la de Pau Casals i amb la de Pompeu Fabra: és obvi que Riba hi surt perdent. Fabra i Casals van ser per a Corredor «els dos únics catalans que he conegut que sabien escoltar sense interrompre». Ell mateix deia de si mateix que no en sabia gens.

La documentació al servei de la narració

ASSUM GUARDIOLA

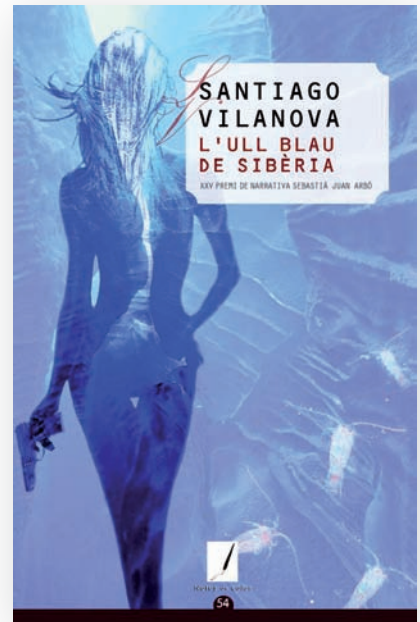
L'ull blau de Sibèria suposa un bon exercici de documentació però, malauradament, com a novel·la, es queda curta. L'autor ens demostra tot el que sap, que és molt, de la història, la cultura, el medi ambient i la manera de fer d'un país, Rússia; del que s'amaga en un món global governat per superpotències i dins les estructures autoprotectors d'aquell país, representat per un microorganisme endèmic, *l'Epischura baikalensis*, l'encarregat de purificar l'aigua de llac Baikal, el gran mar. Però quan és l'hora de novel·lar, la narració grinyola ja des de la primera escena, en la qual assistim a un assassinat: encara que no es faci explícit el nom del mort, és previsible, i llegim tota la novel·la sabent que al final maten el protagonista. L'autor ens dinamita la intriga, condició indispensable de tota novel·la, des d'un bon començament.

El punt de partida no és pas dolent: un home que, per mantenir l'estatus

de vida folgat (conflicte intern), ha de portar a terme una missió: manllevar el microorganisme dels russos i fer-lo arribar a la multinacional occidental que representa (conflicte extern).

A més a més, en alguns moments, la plasticitat del llenguatge i la bona caracterització dels personatges pren força. Santiago Vilanova sap escollir les paraules i crear-nos imatges mentals de les seves criatures de ficció. Llàstima d'aquesta sobrecàrrega d'informació i del fet que l'autor només utilitzi el recurs del diàleg per fer avançar l'acció, cosa que repercuteix en el ritme narratiu.

Malgrat tot això, la lectura de la novel·la no deixa de ser interessant: descobrim una terra llunyana i aprenem un munt de coses relacionades amb els poders financers, el medi ambient i l'ecologisme. La narració en funció de la informació, més que no pas la narració en funció de l'estètica novel·lística.

VILANOVA, Santiago **L'ull blau de Sibèria**

Col·lecció «Notes de color», n. 54,
Cossetània Edicions.
Valls, 2013. 115 p.

saber escoltar

Potser tampoc no va saber escoltar prou bé, si ens atenem a la polèmica que va tenir amb Joan Fuster a final dels anys seixanta, arran d'un article que Fuster havia publicat a *Destino*. Montero en parla en la presentació que en fa. Imprudent, visceral i poc amic dels mediocres i de les renúncies, fa tot l'efecte que Corredor era sovint un home de tot o res. Va acabar essent res, cosa que explica que avui no se'l conegui. Però no ho justifica. Pocs com ell eren o són capaços de qualificar de feixista Joan Sales i els al-

tres personatges que es movien a l'entorn de la «revisteta *Quadern de l'exili*». Però avui, o no sabem tot això o ja no ho podem saber tan bé com voldríem. I, equivocat o no — Corredor pensava que l'única cosa que es podia esperar d'Espanya a la transició era «una llei regional idèntica per a tothom»— vénen ganes de saber i de llegir-ne més coses. Perquè avui quasi tots nosaltres ni tan sols no el vam poder escoltar. I quasi tots també som hereus d'aquells que no ho van voler fer o que no el van saber entendre.

CORREDOR, Josep M. **Contra la valoració de la mediocritat**

Abans, d'ara, 28. Acontravent,
Barcelona, 2012. 209 p.